
Full åpenhet om økonomiske overføringer fra legemiddelindustrien

AKTUELT I FORENINGEN

KNUT E. BRAATEN

knut.braaten@legeforeningen.no
Samfunnspolitisk avdeling

Fra 4. juni i år er det full åpenhet om verdioverføringer fra industrien til leger. Det er klart etter at en ny avtale er inngått mellom Legeforeningen og Legemiddelindustrien (LMI).

UNDERTEGNER AVTALE: Marit Hermansen fra Legeforeningen og Karita Bekkemellem fra LMI. Foto: Knut E. Braaten

Hittil har det vært opp til hver enkelt lege å avgjøre om honorarer de har mottatt av legemiddelselskaper for ulike oppdrag, skulle gjøres kjent for allmennheten. Så mange som 71 prosent av legene har takket ja til at disse honorarene skulle offentliggjøres.

Men målet har vært 100 prosent, og en endring i reglene sikrer dette fra 2020: Nå fjernes muligheten til å takke nei til offentliggjøring.

Offentlighet sikrer tillit

– Det har blitt reist spørsmål om hvorfor det ikke har vært full åpenhet, med tanke på folks tillit til at leger foretar faglig korrekte valg – og ikke har skjulte bindinger. Derfor har Legeforeningen og LMI over lengre tid arbeidet for åpenhet om disse økonomiske overføringene. Offentlighet sikrer tillit, sier Marit Hermansen, president i Legeforeningen.

I samarbeidsavtalen mellom de to foreningene erstattes «samtykke» med «berettiget interesse», noe som sikrer full åpenhet om verdioverføringer. Denne berettigede interessen for industri og allmennhet overgår det enkelte helsepersonells eventuelle interesse i hemmelighold.

Verdioverføringer til leger skal offentliggjøres av firmaet, med mindre unntak følger av lov.

Viktig avtale som ivaretar personvernet

– Det er en viktig avtale vi skriver under på i dag. Vi ønsker full åpenhet om det samarbeidet vi alle er avhengige av. Dersom industrien skal klare å utvikle og levere medisiner, er vi avhengige av å jobbe sammen med legene, som tross alt er de som forskriver disse medisinene, vet hva pasientene trenger og kan teste ut medisinene gjennom kliniske studier, sier Karita Bekkemellem, administrerende direktør i bransjeforeningen for legemiddelindustrien i Norge, LMI.

Sammen med Hermansen undertegnet hun 4. juni avtalen, som er en tilleggsprotokoll til den allerede eksisterende samarbeidsavtalen mellom LMI og Legeforeningen.

– Personvernet til den enkelte lege er ivaretatt. Sammen med LMI har vi foretatt en juridisk vurdering av spørsmålet, og den har blitt forelagt Datatilsynet. Kontrakter mellom industrien og legen vil fra nå av inneholde en klausul hvor legen får informasjon om at verdioverføringen blir offentliggjort året etter. Klausulen er en forutsetning for avtaleinngåelse, forklarer Hermansen.

Åpenhet er en fordel

Verdioverføringer fra industrien til helsepersonell har vært offentlig tilgjengelig siden 2016, etter at den europeiske bransjeorganisasjonen for legemiddelselskaper (EFPIA) i 2013 vedtok at dette skulle gjøres. Målet har vært å få samtykkeprosenten fra leger og helsepersonell helt opp i 100 prosent. I Norge har samtykkeprosenten vært stigende, og i 2018 lå den på 71 prosent.

– Vi i industrien setter stor pris på alle legene som har samtykket til offentliggjøringen frem til nå, og som har bidratt til å skape en åpenhetskultur rundt samarbeidet. Vi håper og tror at de som hittil ikke har valgt å samtykke, likevel fortsetter sitt samarbeid med industrien, og erfarer at åpenheten ikke er en ulempe, men snarere en fordel, avslutter Bekkemellem.

Publisert: 29. juni 2020. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 20. juli 2026.